

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ประโยครับเป็นประโยคประเภทหนึ่งในภาษาไทยที่มีลักษณะแตกต่างจากประโยคประเภทอื่น สิ่งที่จะใช้เป็นเครื่องระบุนความแตกต่างดังกล่าวคือ คำกริยา และคำนามที่เป็นหน่วยประธานของประโยค ดังจะเห็นได้ว่าในประโยครับคำกริยาต้องเป็นชนิดการแสดงเท่านั้น เช่น กิน รัก และนอน มิใช่คำกริยาชนิดสภาพเช่น สวย ใหม่ และยาว อีกประการหนึ่งหน่วยประธานของประโยครับจะต้องมีไช้ผู้แสดงกริยาหรือผู้ก่อเหตุ ดังนั้นประโยคเช่น ตำรวจปราบโจร จึงมิใช่ประโยครับ เพราะตำรวจเป็นผู้แสดงกริยาปราบ แต่ประโยคเช่น โจรก็หนีไปราบยาด หรือ โจรก็หนีถูกปราบเรียบ เป็นประโยครับ เพราะหน่วยประธานคือ โจรก็หนีมิใช่ผู้แสดงกริยาปราบ

ถึงแม้ว่าประโยครับจะมีรูปลักษณะต่างกับประโยคประเภทอื่นซึ่งสามารถสังเกตได้โดยง่ายก็ตาม แต่ในบางกรณีประโยครับอาจมีรูปพ้องกับประโยคประเภทอื่น ประโยคซึ่งอาจเป็นประโยครับก็ได้หรืออาจเป็นประโยคอื่นก็ได้นี้เป็นประโยคกำกวม ความกำกวมมักเกิดขึ้นเมื่อเราพิจารณาประโยคเหล่านี้โดยไม่คำนึงถึงบริบท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เนื้อนี้ย่างแล้ว

จะเห็นได้ว่าประโยคนี้อาจมีความหมาย 2 ประการ ประการแรกหมายความว่า "เนื้อนี้ใครคนหนึ่งย่างแล้ว" คือละหน่วยประธานซึ่งเป็นผู้แสดงกริยาไว้ในฐานที่เข้าใจเพราะอาจกล่าวมาก่อนแล้วในบริบทข้างหน้า ประโยคนี้อาจจะพูดโดยไม่ละหน่วยประธานได้ว่า

เนื้อนี้สุกค่างแล้ว

ความหมายประการที่ 2 คือ "เนื้อนี้ไม่ใช่เนื้อคิบแต่เป็นเนื้อที่ผ่านการย่างมาเรียบร้อยแล้ว" ผู้แสดงกริยาไม่สำคัญ ประโยคเช่นนี้เองเป็นประโยครับ ประโยคที่มีความหมายประการแรกนั้นไม่ใช่ประโยครับ

อย่างไรก็ตามเราอาจทำให้ประโยค เนื้อนี้ย่างแล้ว เป็นประโยครับอย่างเดียวคือไม่กล่าวอีกต่อไป โดยการเติมคำสรรพนามซึ่งอ้างถึง เนื้อนี้ เช่น คำว่า มัน ลงไปหลัง เนื้อนี้ ดังนี้

เนื้อนี้มันย่างแล้ว

ประโยคนี้ก็จะไม่พ้องกับประโยคประเภทอื่นอีกเลย คงจะเห็นได้ว่าเมื่อมีมันอยู่หลังเนื้อนี้ เราจะไม่อาจเติมผู้แสดงกริยาลงไปข้างหน้าคำกริยาได้อีก เช่น

* เนื้อนี้มันสุกค่างแล้ว

การที่เราสามารถเติมคำสรรพนามซึ่งอ้างถึงสิ่งเดียวกันกับนามวลีในหน่วยประธานเข้าไปหลังนามวลีนั้นได้ในประโยครับทุกประโยค ย่อมเป็นข้อพิสูจน์ได้อย่างดีว่าประโยครับมีอยู่จริงในภาษาไทย และแสดงให้เห็นว่าประโยครับนั้นมีความหมายเฉพาะตัว สมควรแยกประเภทไว้ต่างหาก และมีลักษณะเด่นในตัวของมันเอง

นอกจากความกำกวมในกรณีดังกล่าวแล้ว ยังมีความกำกวมซึ่งเกิดจากการที่รูปประโยครับไปพ้องกับประโยคอื่นอีก เช่น

บ้านพัง

ความหมายที่ 1 คือ บ้านพังลงมาเอง (อาจเป็นเพราะความเก่าแก่ หรือผู้พังของตัวบ้าน) ความหมายที่ 2 คือ บ้านไม่ได้พังลงมาเองแต่ถูกบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งทำให้พัง ประโยคที่มีความหมายที่ 2 นี้เองเป็นประโยครับ

ถ้าจะทำให้ประโยคนี้นี้ไม่กำกวมก็ทำได้โดยเติมสาเหตุที่ฟังลงไปให้ชัดเจน เช่น

บ้านฟังเพราะข้างเทียบ

อนึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าคำกริยาที่คล้ายกับฟังไม่ทุกคำที่ปรากฏในประโยครับได้ เช่น แตก ในประโยค จานแตก ไม่สามารถเป็นประโยครับได้ เราสามารถทดสอบคำกริยาที่สงสัย เช่น แตก ได้ดังนี้

หากแตกสามารถปรากฏในประโยครับได้ต้องปรากฏในประโยคกริยาได้ด้วย
เห็นด้วยกับฟัง ดังนี้

ข้างฟังบ้าน (กริยา) : บ้านฟัง

แตกกริยา แตกไม่สามารถปรากฏในประโยคกริยาได้ เช่น

* เขาแตกจาน (กริยา) : จานแตก

จึงเป็นเครื่องยืนยันด้วยว่าประโยค จานแตก ไม่อาจเป็นประโยครับได้เลย

ประโยครับในภาษาไทยนั้นจำแนกได้โดยพิจารณา 2 ด้าน ด้านแรกคือบทบาทของหน่วยประธานของประโยค จากการศึกษาโดยละเอียด พบว่าหน่วยประธานของประโยครับในภาษาไทยอาจมีบทบาทต่าง ๆ ได้ 7 แบบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. โจรที่ก้นปรางขาย (ประธานเป็นเป้าหมาย)
2. บ้านถูกฟัง (ประธานเป็นทั้งผู้รับการกระทำและผู้แสดง)
3. นายทุนคนนี้กู้เงินยาก (ประธานเป็นผู้เกี่ยวข้องกับผลประโยจน์)
4. เตียงแบบนี้นอนสบาย (ประธานเป็นสถานที่)
5. ปากกานี้เขียนดี (ประธานเป็นเครื่องมือ)
6. แป้งนี้ทำขนมไม่ได้ (ประธานเป็นวัสดุ)
7. เพลงนี้ร้องง่าย (ประธานเป็นขอบเขตของขบวนการ)

อีกคำหนึ่งที่พิจารณาในการจำแนกประเภทของประโยครับก็คือ การปรากฏของ "ตัวการ" ซึ่งได้แก่คำนามที่มีบทบาทเป็นผู้แสดงกริยาหรือผู้ก่อเหตุหรือผู้ทำให้ตนเองแสดงกริยา การปรากฏของตัวการมี 2 แบบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. โจรกัณฑ์ถูกตำรวจปราบเรียบ (ตัวการปรากฏ)
2. โจรกัณฑ์ปราบเรียบ (ตัวการไม่ปรากฏ)

ดังนั้นการเรียกชื่อประโยครับอาจพิจารณาทั้ง 2 มิติดังตัวอย่างต่อไปนี้ "แม่หมใหม่ พรหมพีठी ไอ อบอน นม เบา หมสบาย (1) ขัง งาย (2) แทง ไว ยิง ใช้ ยิง นม น้ำ ใช้ ทน ทาน รับ ประกัน 10 ปี"

ประโยคที่ 1 เป็นประโยครับประเภทเครื่องมือ-ตัวการไม่ปรากฏ ประโยคที่ 2 เป็นประโยครับประเภทเป้าหมาย-ตัวการไม่ปรากฏ ทั้งสองประโยคมีหน่วยประธานร่วมกันคือ แม่หมใหม่พรหมพีठीไอ

5.2 ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

5.2.1 เป็นที่น่าสังเกตว่าหน่วยกริยาของประโยครับที่ผู้แสดงกริยาไม่ปรากฏในประโยคนั้น บางครั้งพบว่ามีความสมมูลคล้ายคำกริยาสภาพเช่น แพง ใหม่ สวย จึงจะเห็นได้จากกรณีสื่อสารที่เชื่อมกับคำกริยาสภาพเหล่านั้นด้วย และ หรือ แต่ เช่น

ทับทิมนี้แพงและหายาก

ผู้หญิงคนนั้นไม่สวยแต่อายุรูปร่าง

นอกจากนี้ยังพบว่าหน่วยกริยาของประโยครับบางครั้งสามารถแทนที่คำกริยาสภาพได้ด้วย เช่น

รถนี้ใหม่หรือใช้แล้ว

ผมเขาขี้หรือขี้

ยิ่งกว่านั้นหน่วยกริยาของประโยครับที่มีคำวิเศษณ์ขยายกริยาตามหลังกริยามา มักเทียบได้กับคำคุณศัพท์ในภาษาอังกฤษ เช่น

เขาไว้ใจไม่ได้

He is untrustworthy.

ดังนั้นจึงน่าจะศึกษาคุณสมบัติของกริยาวิเศษณ์ในหน่วยกริยาของประโยครับภาษาไทยทางด้านความหมายโดยเฉพาะ

5.2.2 นามวลีหรือคำประสมในภาษาไทย มีไม่น้อยที่ว่าจะแปลงมาจากประโยครับคึงตัวอย่างต่อไปนี้

<u>ประโยครับ</u>	<u>นามวลี/คำประสม</u>
รถนี้ <u>ใช่แล้ว</u>	นี่ <u>รถใช่แล้ว</u>
ของ <u>นี้แถม</u>	นี่ <u>ของแถม</u>
ผม <u>เด็กคนนั้นคัก</u>	ฉัน <u>ไม่ชอบผมคัก</u>
น้ำ <u>นี้กลั่นแล้ว</u>	นี่ <u>น้ำกลั่น</u>
ถนน <u>นี้ราคาแพง</u>	นี่ <u>เป็นถนนราคาแพง</u>

จึงน่าจะมีการอธิบายกระบวนการแปลงประโยครับให้เป็นนามวลีหรือคำประสมว่ามีลักษณะใดเปลี่ยนแปลงไปบ้าง เช่น สิ่งที่มีบทบาทเป้าหมายเปลี่ยนลักษณะจากชี้เฉพาะเป็นไม่ชี้เฉพาะ

5.2.3 ผู้วิจัยพบว่าเมื่อหน่วยประธานของประโยครับมีสิ่งของปรากฏร่วมกับผู้เป็นเจ้าของอาชมีการเรียงเรียงประโยคได้ 2 แบบ แบบที่ 1 "ผู้เป็นเจ้าของปรากฏตามคิสิ่งที่เป็นของเจ้าของ" และทั้งหมดปรากฏหน้าคำกริยา แบบที่ 2 "ผู้เป็นเจ้าของปรากฏหน้าคำกริยาแต่สิ่งที่เป็นของเจ้าของปรากฏหลังคำกริยา เช่น

# สิ่งของ + เจ้าของ	# เจ้าของ.....สิ่งของ
<u>ผมเด็กคนนั้นคัก</u>	<u>เด็กคนนั้นคักผม</u>
<u>ผมเขาคักสั้น</u>	<u>เขาคักผมสั้น</u>
<u>บ้านเขาดูกขโมยขึ้น</u>	<u>เขาดูกขโมยขึ้นบ้าน</u>
<u>พันเขาถอนไปแล้ว 5 ซี</u>	<u>เขาถอนพันไปแล้ว 5 ซี</u>

จึงควรมีการวิเคราะห์ประโยครับในภาษาไทยทางด้านการจัดการเรื่องราวและการจัดสาระภายในประโยค (theme and information systems) ต่อไป

5.2.4 ทางด้านการใช้ภาษาควรมีการศึกษาการใช้ประโยครับประเภทต่าง ๆ เพื่อจะช่วยให้สามารถอธิบายถึงความเหมาะสมของประโยครับประเภทนั้น ๆ ในบริบทหนึ่ง ๆ ได้ เช่น อธิบายความเหมาะสมของประโยครับที่มี "ถูก" กับไม่มี "ถูก" ปรากฏในบริบทเดียวกัน คึงตัวอย่างต่อไปนี้

ก. กานคากวาดสายตาไปรอบ ๆ ห้องอย่างพิถีพิถันเพราะที่ ห้องนี้ถูกตกแต่ง ไว้อย่างสวยงาม ทุก ๆ สิ่งถูกจัด ไว้อย่างเป็นระเบียบ โต๊ะเก้าอี้ถูกสลัก ลวดลายประณีต โต๊ะทำงานวางแปลมมีเพียงรูปเด็กคนหนึ่งวางอยู่ เท่านั้น รูปไครณะเธอสงสัยอยู่ในใจ เธอเดินไปที่เตียงซึ่งถูกคลุม ไว้อย่างดี เมื่อเปิดผ้าคลุมออกหยิบหมอนขึ้นมาพิจารณาก็พบว่า มีจดหมายฉบับหนึ่งถูกซ่อน อยู่

ข. กานคากวาดสายตาไปรอบ ๆ ห้องอย่างพิถีพิถันเพราะที่ ห้องนี้ตกแต่ง ไว้อย่างสวยงาม ทุก ๆ สิ่งจัด ไว้อย่างเป็นระเบียบ โต๊ะเก้าอี้สลัก ลวดลายประณีต โต๊ะทำงานวางแปลมมีเพียงรูปเด็กคนหนึ่งวางอยู่ เท่านั้น รูปไครณะเธอสงสัยอยู่ในใจ เธอเดินไปที่เตียงซึ่งคลุม ไว้อย่างดี เมื่อเปิดผ้าคลุมออกหยิบหมอนขึ้นมาพิจารณาก็พบว่า มีจดหมายฉบับหนึ่ง ซ่อน อยู่

5.2.5 สิ่งที่เราประทับใจครั้นเมื่อที่ไรจำกัค จึงน่าจะสำรวจควาประโยครั้นนั้น ไรเมื่อใดบ้าง ตัวอย่างโอกาสที่ไรประโยครั้นมีดังต่อไปนี้

1. การโฆษณา เช่น

1. ไมโลคีมอรอยบารุงดีจัง
2. สก็อตไบรท์ใช้คุมคาหนทานกว่าเคื่อน
3. แฟ้มใหม่แรงฤทธิ์ซักสะอาดที่สุด
4. ค่ายวันล้มลิตจากฝ้ายแท้
5. ตราหมี่ที่ไว้ใจได้

2. ข่าวหนังสือพิมพ์รายวันประเภทข่าวชาวบ้าน

1. เธอถูกจับ ไปข่มขืนแล้วฆ่า
2. เขาถูกยิง ตายในโรงแรม
3. เขาถูกสาบ โคลน
4. เขาถูกป้าย สี

3. การบรรยายเกี่ยวกับสถานที่และการแต่งกาย

1. ผนังทุกคานสลักถึยเป็นรูปเหตุการ์ณต่าง ๆ แจกกันสูงใหญ่ทำด้วยหินสีขาวฝังลวดลายเป็นทองคำ...แทนหินอ่อนประดับลวดลายทองชคเป็นรูปต่าง ๆ ฝังลงไปใในเนื้อหิน. หีบศิลาใหญ่สี่เหลี่ยมรกดแกะสลักตลอดเป็นลวดลาย

2. นางแบบผมหวีเสยรวตึงไปเกล้าเป็นมวยรูปไข่ตรงท้ายทอยเสียบควมึนเงินสองเขี้ยวแบบโบราณ เสื้อแพรสีนวลแขนยาวรัดตรงข้อมือ ถี่เกิดลึดะเอิบคและประดับลูกไม้

5.2.6 หน่วยสร้างกรรมาจก (Passive construction) ในภาษาอังกฤษนั้น บางท่านอาจนำมาเปรียบกับประโยคที่มีคำว่า "ถูก" ในภาษาไทย แต่จากการศึกษาเรื่องประโยครับในภาษาไทยพบว่าประโยคที่มีคำว่า "ถูก" นั้นเป็นเพียงประโยคแบบหนึ่งที่จะนำมาเปรียบได้เท่านั้น ยังมีรูปประโยครับซึ่งไม่มีคำว่า "ถูก" ปรากฏอยู่ซึ่งจะนำมาเปรียบได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. This house cannot be repaired.
บ้านนี้ซ่อมไม่ได้

2. This house is being repaired.
บ้านนี้กำลังซ่อม

ดังนั้นในการวิเคราะห์เปรียบเทียบต่างภาษอังกฤษกับภาษาไทยและการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย จึงไม่ควรยึดมั่นอยู่กับประโยคที่มี "ถูก" แต่เพียงอย่างเดียว

5.2.7 เราจะสังเกตเห็นได้ว่าหน่วยประธานของประโยครับนั้นบางทีก็ชี้เฉพาะ บางทีก็ไม่ชี้เฉพาะ ประโยครับบางประโยคจำเป็นจะต้องมีหน่วยประธานที่ชี้เฉพาะ เช่น ประโยครับที่มี "โดย" + ผู้กระทำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. ภาพนั้นวาดโดยดวลย์ คัชนี

2. *ภาพวาดโดยดวลย์ คัชนี

จึงน่าจะมีการศึกษาความแตกต่างดังกล่าวโดยละเอียด และหาคำอธิบายว่าเหตุใดนโยบายรับ
บางนโยบายจึงมีหน่วยงานชี้เฉพาะและบางนโยบายมีหน่วยงานไม่ชี้เฉพาะ

5.2.8 เมื่อพิจารณาการจัดกลุ่มคำกริยาในวิทยานิพนธ์แล้ว จะเห็นว่าได้จัดให้คำ
กริยาในประโยคต่อไปนี้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

1. เขายิ้ม
2. เขาหลับ
3. เขาขามถนน
4. เขาพูดเรื่องปัญหาหมาลภาวะ

ผู้วิจัยได้จัด ขาม พูด เป็นคำกริยากลุ่มเดียวกับ ยิ้ม หลับ ทั้งนี้อาศัยหลักการวิเคราะห์คำกริยา
ตามแนวคิดของฮัลลิเกย์ โดยถือว่าคำกริยาทั้ง 4 คำดังกล่าวต่างก็เป็นคำกริยาที่ไม่สัมพันธ์กับ
บทบาทเป้าหมาย บางท่านอาจไม่เห็นด้วยกับการจัด ขาม พูด และ ยิ้ม หลับ ให้เป็นคำกริยา
กลุ่มเดียวกัน หากมีความเห็นเช่นนี้ก็ต้องศึกษาและวิเคราะห์คำกริยาเหล่านี้อย่างละเอียดโดย
ใช้แนวทางอื่นต่อไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย